

Udskriftsdato: 1. januar 2026

KEN nr 9070 af 21/01/2019 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 2-19 om botilbud - midlertidigt - længerevarende - botilbudslignende

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2017-2126-52483

Ankestyrelsens principafgørelse 2-19 om botilbud - midlertidigt - længerevarende - botilbudslignende

Principafgørelsen fastslår

Borgere, som ikke kan klare sig i egen bolig, som følge af deres betydelige fysiske eller psykiske funktionsnedsættelse, skal tilbydes et midlertidigt eller længerevarende botilbud efter serviceloven eller almenboligloven. Hvis borgeren ikke kan klare sig i egen bolig på grund af psykisk nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer, skal borgeren tilbydes et midlertidigt botilbud efter serviceloven.

I lov om socialtilsyn har man skabt mulighed for, at socialtilsynet kan godkende såkaldte botilbudslignende tilbud. Der er tale om tilbud, der ikke er oprettet efter servicelovens bestemmelser om midlertidige og længerevarende botilbud. Et sådan tilbud skal godkendes af socialtilsynet, når tilbuddet til beboerne - blandt andet - i væsentligt omfang omfatter støtte efter servicelovens bestemmelse om socialpædagogisk støtte. Botilbudslignende tilbud i socialtilsynslovens forstand omfatter også tilbud oprettet efter almenboliglovens bestemmelser herom. I det følgende bruges betegnelsen botilbudslignende tilbud dog ikke om denne sidstnævnte kategori af tilbud.

Botilbudslignende tilbud og længerevarende botilbud

Botilbudslignende tilbud er ikke omfattet af reglerne om frit valg af botilbud. Hvis borgeren er omfattet af personkredsen for et længerevarende botilbud, kan kommunen ikke udelukke borgerens mulighed for at gøre brug af det frie valg mellem længerevarende botilbud ved at henvise borgeren til et botilbudslignende tilbud.

Hvis borgeren ønsker at gøre brug af det frie valg, skal kommunen pege på et længerevarende botilbud efter servicelovens § 108 eller almenboliglovens § 105, stk. 2, som er egnet i forhold til borgerens hjælpebehov. Hvis borgeren ikke ønsker at gøre brug af det frie valg, kan kommunen visitere borgeren til det botilbudslignende tilbud. Borgeren skal i disse tilfælde have en tidsbegrænset lejekontrakt.

Kommunen kan ligeledes ikke indstille til flytning til et botilbudslignende tilbud efter reglerne om optagelse i særligt botilbud uden samtykke, da bestemmelserne i serviceloven om optagelse i botilbud uden borgerens samtykke alene omfatter botilbud efter serviceloven, friplejeboliglovgivningerne og almenboligloven.

Botilbudslignende tilbud og midlertidig botilbud

Hvis kommunen vurderer, at borgeren har behov for et midlertidigt botilbud, kan kommunen visitere borgeren til et botilbudslignende tilbud, hvis tilbuddet i øvrigt er egnet til at varetage borgerens behov.

Borgeren skal have en tidsbegrænset lejekontrakt. Kommunen skal være opmærksom på, om formålet med opholdet på det botilbudslignende tilbud er opfyldt, når lejekontrakten udløber. Hvis formålet ikke er opfyldt, skal kommunen forlænge lejekontrakten i det omfang, det er muligt efter lejelovgivningen. Hvis det ikke er muligt at forlænge lejekontrakten, skal kommunen visitere borgeren til et tilbud efter

serviceloven, hvis borgeren fortsat har behov for et midlertidigt botilbud. Kommunen skal desuden være opmærksom på, om det botilbudslignende tilbud overhovedet er egnet, hvis det har været nødvendigt at forlænge borgerens ophold gentagne gange.

Egnethed

Kommunen skal vurdere konkret og individuelt, om det botilbudslignende tilbud, kommunen peger på, er egnet til at dække borgerens hjælpebehov. Kommunen skal altså undersøge, hvilken hjælp, der kan leveres i det pågældende tilbud, og om denne hjælp er tilstrækkelig til at dække borgerens behov.

Et botilbud skal være godkendt og fremgå af Tilbudsportalen for at kunne indgå i kommunens forsyning. Kommunen kan altså ikke visitere til et tilbud, der ikke fremgår af Tilbudsportalen. Det gælder også for botilbudslignende tilbud.

Betaling

Botilbudslignende tilbud er boliger med lejekontrakt. Borgerens betaling for boligen kan derfor ikke beregnes efter betalingsbekendtgørelsen, da den kun gælder botilbud efter serviceloven. Der er dermed ikke mulighed for at tage hensyn til borgerens indtægter og andre forpligtelser, når huslejen fastsættes.

Det betyder, at et botilbudslignende tilbud ikke vil være egnet til borgeren, hvis borgeren ikke har råd til at betale den fastsatte husleje. Kommunen skal, i forbindelse med vurderingen af, om borgeren har råd til at bo i boligen, tage hensyn til borgerens indtægt og nødvendige faste udgifter.

Da der er tale om et lejeforhold, vil borgeren også skulle betale indskud ved indflytning i boligen, ligesom der kan være udgifter forbundet med fraflytning. Kommunen skal være opmærksom på, om borgeren har råd til at betale disse udgifter.

I den konkrete sag ændrede Ankestyrelsen kommunens afgørelse. Kommunen havde peget på et botilbudslignende tilbud, men havde samtidig vurderet, at borgeren havde behov for et længerevarende botilbud. Som følge af Ankestyrelsens afgørelse skulle kommunen pege på et egnet længerevarende botilbud og samtidig vejlede borgeren om muligheden for frit valg. Kommunen skulle desuden være opmærksom på magtanvendelsesreglerne.

Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt. Det har vi gjort for at afklare forskellen mellem egen bolig, botilbudslignende boformer og botilbud efter servicelovens § 108 og almenboliglovens § 105, til belysning af, om boligen/botilbuddet er egnet til at dække borgerens behov for hjælp.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven) – Lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018

- § 85, om socialpædagogisk støtte.

- § 107, om midlertidigt botilbud.
- § 108, om længerevarende botilbud.

Lov om almene boliger m.v. (almenboligloven)

- § 105, stk. 2, om længerevarende botilbud.

Lov om socialtilsyn (socialtilsynsloven)

- § 4, stk. 1, nr. 3, om tilsyn med botilbudslignende tilbud.

Praksis

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

C-14-05: Amtskommunen var ikke forpligtet til at yde hjælp til en drejeskive til en beboer i et bofællesskab, hvor hver lejer havde en lejekontrakt med andelsboligforeningen.

Lejligheden måtte anses for at være en selvstændig bolig og ikke en boform, der var beregnet for personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne med behov for omfattende hjælp i almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling. Der blev lagt vægt på de foreliggende oplysninger om kvindens lejekontrakt, herunder at lejeforholdet og opsigelsesreglerne var omfattet af lov om leje af almene boliger samt på oplysningerne om, at kvinden modtog boligydelse til lejemålet.

Der er kommet nye regler på området.

Den konkrete afgørelse

Du har klaget over A Kommunes afgørelse om afslag på støtte i eget hjem og bevilling af botilbudslignende tilbud. A Kommune afgjorde sagen den 21. juni 2017.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen kan ikke visitere dig til det botilbudslignende tilbud P.
- Vi ophæver vores afgørelse af 9. april 2018, for så vidt angår spørgsmålet om egnetheden af tilbuddet P.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse.

Det betyder også, at vores afgørelse af 9. april 2018 ikke gælder, for så vidt angår spørgsmålet om egnetheden af tilbuddet P.

Kommunen skal derfor visitere dig til et længerevarende botilbud og vejlede dig om muligheden for frit valg af længerevarende botilbud.

Kommunen skal desuden være opmærksom på reglerne om optagelse i særligt botilbud uden samtykke, hvis du ikke ønsker at flytte i botilbud.

Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ikke kan bevilge dig ophold på det botilbudslignende tilbud P.

Kommunes valg af botilbud er ikke egnet til at varetage dit behov, og kommunen har ikke peget på andre botilbud.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger til grund, at kommunen har vurderet, at du er omfattet af personkredsen for et længerevarende botilbud, idet du har en varig funktionsnedsættelse, som medfører, at du har permanent behov for hjælp.

Vi lægger vægt på, at kommunen i afgørelsen oplyser, at P er et botilbudslignende tilbud.

Du ønsker ikke at bo på P. Vi lægger derfor til grund, at du ønsker at gøre brug af dit frie valg af botilbud. I sådanne tilfælde skal kommunen pege på et egnet længerevarende botilbud efter serviceloven eller almenboligloven.

Kommunen kan derfor ikke pege på P.

Vores afgørelse af 9. april 2018

Vi ophæver vores afgørelse af 9. april 2018, for så vidt angår spørgsmålet om egnetheden af tilbuddet P. Det betyder, at vores afgørelse af 9. april 2018 ikke længere er gældende, for så vidt angår spørgsmålet om egnetheden af tilbuddet P.

Vi var i forbindelse med behandlingen af sagen ikke blevet oplyst om, at der var tale om et botilbudslignende tilbud. Vores afgørelse er derfor truffet på et faktisk forkert grundlag.

Hvad skal kommunen

Kommunen skal pege på et botilbud. Der skal være tale om et længerevarende botilbud efter serviceloven eller almenboligloven. Kommunen skal sikre sig, at der er tale om et botilbud, der er egnet til at varetage dine behov, herunder dit behov for respiratorhjælp.

Kommunen skal i forbindelse med bevillingen af et egnet botilbud vejlede om muligheden for frit valg af længerevarende botilbud.

Kommunen skal desuden være opmærksom på reglerne om optagelse i særligt botilbud uden samtykke, hvis du ikke ønsker at flytte i botilbud. Hvis du ikke ønsker at flytte i botilbud, og kommunen ikke efter reglerne om optagelse i særligt botilbud uden samtykke kan flytte dig til et botilbud, skal kommunen stille den nødvendige hjælp til rådighed i din egen bolig.

Om reglerne

Det følger af forarbejderne til både serviceloven og almenboligloven, at borgerens ret til frit valg omfatter både botilbud efter servicelovens § 108 og almenboliglovens § 105. En borger, der er tildelt et længerevarende botilbud efter serviceloven, har således ret til frit valg af længerevarende botilbud efter almenboligloven. En borger, der er tildelt et længerevarende botilbud efter almenboligloven, har ret til frit valg af længerevarende botilbud efter serviceloven. Dette gælder også, selvom tilbuddet er beliggende i en anden kommune.

Borger skal opfylde betingelserne for at modtage botilbud både i fraflytningskommunen og i tilflytningskommunen. Det er en forudsætning for, at borgeren kan anvende sin ret til frit valg, at det botilbud, som borgeren ønsker, er egnet til at tilgodese borgerens behov, at tilbuddet fremgår af tilbudsportalen, og at det botilbud, som borgeren ønsker, ikke er væsentligt dyrere end det tilbud, som kommunen vurderer, kan tilgodese borgerens behov. Kommunen skal vejlede borgeren om retten til frit valg. Vi henviser til principafgørelser 41-15, 178-11 og 165-10.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.